No. 14. 1857

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag *17 January.*

Van de BREDASCHE COURANT *verschijnt dagelijks een Tweede Uitgave, inhoudende: de jongste Fransche Nieuwtijdingen, de Parijsche Beurs van den vorigen dag en de Antwerpsche Beurs van denzelfden dag. Deze tijdingen, per Correspondentie ontvangen, zijn de Parijsche en Brusselsche Dagbladen 24 uren vóór. De Geabonneerden of andere belangstellenden, welke deze Uitgave verlangen, gelieven aan het Postkantoor of aan hunne Boekhandelaars opgave daarvan te doen.*

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet dat, in weerwil hunner publicatie van den 20sten December l. l., nog een aantal Patenten ter Stads-Secretarij zijn blijven berusten.

Roepen bij deze de belanghebbende ingezetenen nogmaals op, om hunne Patenten over de loopende dienst, binnen de eerstvolgende acht dagen, ten Stadhuize te hunnen afhalen; als zullende na den tijd, de nog overgeblevenen Patenten, dadelijk door den Deurwaarder bij de Directe Belastingen worden rondgebragt, en alsdan daarvoor, volgens de bestaande verordeningen, tien centen voor ieder moeten betaald worden.

Breda, den 16. Januarij 1857.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAULEKER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Januarij.

De Kamer van afgevaardigden heeft in de zitting van gisteren in de discussie overgegaan van een ernstigen aard geworden bij de derde paragraaf van het adres van antwoord, den werkkring behelzende op de door den Koning te kennen gegeven hoop voor het behoud des vredes, aan welke de kamer zich aansloot, terwijl Frankrijk zich zelf toejuichte dat het medegewerkt had voor de handhaving van de rust der wereld, werd door den heer *Odillon Barrot* den voorslag gedaan, achter deze zinsnede, het volgende te voegen: "Deze rust zal nimmer sterker gewaarborgen hebben dan wanneer zij op den eenheid der bij de traktaten bezworen regten gegrond is, en onder deze regten zal Frankrijk steeds in de eerste plaats stellen die van de absolute poolsche nationaliteit." Dit amendement werd, in weerwil van de tegenkanting der ministers, na eenen twijfelachtigen uitslag bij zitten en opstaan, bij hoofdelijke stemming met 189 tegen 181 en dus met de geringe meerderheid van slechts acht stemmen aangenomen. Deze uitslag deed in de kamer eene buitengewone beweging ontstaan; terwijl de leden van de uiterste linkerzijde hunne vreugde daarover luide te kennen gaven.

De vierde paragraaf van het adres betrekkelijk de herstelling der betrekkingen met Noord-Amerika, werd zonder discussie aangenomen.

De vijfde paragraaf, opzigtelijk Zwitserland, gaf tot ernstige discussien aanleiding. De heer *Odillon Barrot* vroeg terstond het woord om in deze zaak van de ministers ophelderingen te bekomen: te weten, of het waar was, dat Frankrijk in de zaak van *Conseil* aan de eer en goede trouw had te kort gedaan, door aan den eenen kant een spion in Zwitserland te zenden, en aan den anderen kant de uitlevering van dienzelfden persoon, als vreemden vlugteling, die de rust verstoorde, te vorderen. Beide, de president van den raad van het tegenwoordig ministerie en die van het voormaand, de heeren *Molé* en *Thiers*, vroegen te gelijk het woord. De heer *Molé* om te verklaren, dat bij zijne aankomst aan het bestuur de zaak van *Conseil* en wat hoogst en hij dus niet verantwoordelijk was voor hetgeen aldaar omtrent zaak bestuur te hebben wilde leggen; dat hij, uit kennis genomen te hebben van de zaak, dezelve in vooge zoo als bekend was, had ten uitvoer gebragt; dat de fransche ambassadeur vrij was van alle dubbelzinnige handelwijze; dat, dezelve opzigtelijk *Conseil* een brief had ontvangen van den toenmaligen eersten minister (*Thiers*), waarin de uitlevering van *Conseil* werd verlangd, die naar de toenmaligen in dezen vereischte wetten, ten spoedigste zoude plaats hebben; dat de heer *Thiers* van zijn kant, om zijn gedrag in deze aangelegenheden te regtvaardigen, haalde de oorzaak der geschillen met dat land van den beginne af op, bepaaldelijk van af het landdagsbesluit met betrekking tot de uitdrijving der vreemde vlugtelingen, en kwam vervolgens tot de zaak van *Conseil*, te welken opzigte hij zich persoonlijk daarmede verdedigde, dat hem die persoon geheel onbekend was; maar dat hij op zekeren tijd van het ministerie van binnenlandsche zaken een brief, geteekend *Gasparin* (de tegenwoordige minister van dat departement, toenmaals onder-secretaris van staat bij hetzelve) ontvangen had, het verzoek houdende, om den bedoelden *Conseil*, als vreemde vlugteling van het zwitsersch gebied te doen verdrijven; aan welk verzoek hij gevolg gegeven had, door den franschen gezant in Bern het bevel daartoe te geven, welke laatste overigens, even als hij, *Thiers*, den aangeduiden persoon volstrekt niet kende. Na deze verklaring, regtstreeks tegen een der leden van het tegenwoordig kabinet gerigt, was de beurt aan den heer *Gasparin* om de zaak in 't licht te stellen; doch deze onttrok zich ingelijks daaraan, door te verklaren, dat de ondergeschikte betrekking die hij onder de vorige administratie bekleedde, hem ten deze het stilzwijgen oplegde; doch dat bovendien de aard der zaak, die tot de staatkunde en geheime politie behoorde, hij geen gezag vergunde om in het openbaar omtrent inlichtingen te geven. De discussie op dit terrein gebragt, duurde eenen geruimen tijd met levendigheid voort. Deze om minister groot-zegelbewaarder werd te kennen gegeven, uit de minister van binnenlandsche zaken des vorigen kabinets (*Montalivet*) de zaak behoorde in te lichten, en daar deze niet tegenwoordig was, de president van den raad in alles geval aan opgeroepen worden. Dit deed de heer *Thiers*, niet meerder uitleg dan te voren, het reeds aangevoerde verhalen, zeggende, dat de heer *Gasparin* de man was die den brief geteekend had en dus de zaak konde verklaren; dat hij, als president van den raad, wel is waar alles moest weten, maar alles niet geweten had, dewijl hem niet alles had gezegd, welke verklaring weder veel beweging in de zaal verwekte. Aan het eind der zitting rees er nog eene woordenwisseling over de benaming van spion, die de heer *Thiers* voronderstellenderwijs ten opzigte van *Conseil* had gebruikt, terwijl de heer *Odillon Barrot* die als regtstreeks gedagvaard sprak. De zitting werd eerst ten zeven ure des avonds onder eene buitengewone beweging opgeheven, om de discussie heden te hervatten.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden werd terstond door den minister van binnenlandsche zaken *Gasparin* het woord opgevat, om ten opzigte der kwestie, die gisteren de kamer bezig hield, nader te verklaren, dat hij, tijdens zijne bediening als onder-secretaris van staat, niets gedaan had zonder overleg met zijnen minister, den heer *Montalivet* te vorstaan, en dat de nota omtrent de zaak, aan den gezegden minister zoowel als aan den president van den raad, was medegedeeld. Na deze verklaring werd de discussie weder voortgezet, in weerwil dat men van alle zijden begon te roepen om tot de stemming over te gaan. Door den heer *P. Delasser* werd de geheele behandeling der Zwitsersche zaak onder het vorige ministerie gegispt, inzonderheid heeft *Thiers* zich aangeklaagd, bereid verklarende te zijne, zich bij de kamer te verantwoorden, indien men de datum van zijn bestuur [illegible] ronden mag. Middelerwijl nu het ongeduld en [illegible] kamer gaande weg rees, deelde de president van den raad [illegible] zoo even bij hem ontvangen brief mede van den vorigen minister

van binnenlandsche zaken, *Montalivet*, hoofdzakelijk houdende, dat hij, na het voorgevallene in de zitting van den vorigen dag, het stilzwijgen niet konde bewaren; niets anders evenwel omtrent de zaak zeggende, dan dat hij in zijn bestuur slechts de eer des lands en de zekerheid des konings op het oog gehad had, doch overigens, uit eerbied voor de vormen van een constitutioneel gouvernement, er niet verder over konde uitwijden. Ter stemming vervolgens over de paragraaf betrekkelijk Zwitserland overgegaan zijnde, werd dezelve met eene groote meerderheid onveranderd aangenomen, zonder dat men dus, na al het voorgevallene, nog veel wijzer in het gebeurde opzigtelijk het genoemde land was geworden.

Vervolgens werd in discussie gebragt de paragraaf betrekkelijk Spanje. De heer *Molé* beklom dadelijk de tribune om in eene lange redevoering den toestand van het schiereiland sedert den dood van *Ferdinand VII* en de staatkunde van Frankrijk ten opzigte van Spanje uit een te zetten, ten slotte zeggende, dat hij verder niet noodig had de staatkunde van het tegenwoordig kabinet te doen kennen; zij was die van al degenen die hetzelve tot op den 9den Augustus 1836 waren voorafgegaan; want op dat tijdstip was het dat het voorgaand ministerie aan zijne staatkunde eene andere rigting wilde geven. » Wachten wij ons dan, dus besloot de heer *Molé*, om ons gewapenderhand in de zaken van een naburig land te mengen: het gevoel van nationale fierheid zou terstond ontwaken. Voor het overige kent gij de staatkunde van het kabinet; men heeft u in staat gesteld om met kennis van zaken uitspraak te doen; wij wachten uwe uitspraak af.«

Nadat de zitting eenige oogenblikken geschorst was, beklom de heer *Thiers* het spreekgestoelte en begon in dezer voege: » Het doet mij leed, zoowel voor de kamer als voor mij, dat ik zoo dikwijls het spreekgestoelte moet beklimmen; maar de bijzonderheden waarin de president van den raad is getreden, verpligten mij tot het onderzoek, of het kabinet van 22 Februarij met der daad dezelfde staatkunde heeft gehad als het kabinet van 6 September, of het met der daad daarvan sedert is afgeweken. Het kabinet van 22 Februarij is afgetreden, ofschoon het eensgezind was. Van acht ministers waren er zeven van gevoelen, om aan de kamer den maatregel voor te stellen die de oorzaak van dat aftreden is geweest. Wij weten wel dat de kamer de tusschenkomst niet had gevraagd; maar wisten dat dezelve daaromtrent eenen tusschenkomst den eersten stap verwachtte. Op het oogenblik dat wij aftraden, was eene contre-revolutie in Spanje niet zeker, maar zeer mogelijk. Wel nu, er waren in het kabinet maarschalken, mannen van verstand, lieden die aan het tegenwoordig gouvernement bewijzen van gehechtheid hebben gegeven; deze lieden hebben het er voor gehouden, dat het voor het Julij-gouvernement van het grootste belang was eene tegenrevolutie in Spanje te beletten. Ik ben, waarom weet ik niet, het voorwerp geweest van persoonlijke aanvallen; ondertusschen heb ik het land in tijden van gevaar gediend en heb niet opgehouden genegenheid te koesteren voor hetgeen ik bemind heb." Na deze voorafgaande aanmerkingen ging de heer *Thiers* over om de betrekkingen uiteen te zetten die Frankrijk opzigtelijk Spanje dient te onderhouden, en welke steeds daartheen strekken moesten, dat Frankrijk ten overstaan van Europa, in zijn rug, door Spanje namelijk, beveiligd en verzekerd was; hij hield voor zijn stelsel van tusschenkomst de interventie van 1823 aan, als een bewijs dat men Spanje nimmer aan zijn lot had overgelaten; verklaarde dat hij, minister zijnde, verscheidene malen de interventie had voorgesteld, als het eenig middel om den *Carlos* niet op den troon te zien komen. Geen gehoor bij zijne ambtgenooten vindende, had hij zijne demissie aangeboden, maar men spoerde hem aan te blijven, en, aangezien men de registreeksche tusschenkomst voor eene zaak van te groote gevolgen hield, steldep de heeren de *Broglie* en *Guizot* hem daarvoor in de plaats de voorgenaamde cooperatie voor, zeggende dat men in de zaken van Spanje kon doen hetgeen men ten opzigte van België en Portugal had gedaan: de cooperatie was alzoo, gelijk bleek, geene uitvinding van heer *Thiers*, maar eene trans-actie op zijne voorstellen geweest. De zending van het vreemd legioen en de verdere maatregelen waren daarvan het gevolg geweest. Bij het vertrek van den prins te vier ure, was de heer *Thiers* nog aan het woord.

Het voorgevallene in de zitting van gisteren heeft de aandacht op de standaren discussie van het adres bijzonder gespannen. Het voorgenomen der ministers schijnt geweest te zijn zich zoo veel mogelijk buiten discussie te houden en zich alzoo niet tegen de eene of andere bepaling van het ontwerp, dat toch in een' weinig beteekenenden zin gesteld is, te verzetten. Bij de algemeene discussie kon dit stelsel volgehouden worden; maar bevreemding heeft het gebaard, dat men van den ministerielen kant zich niet verzet heeft tegen het amendement van den heer *Odillon-Barrot* opzigtelijk Polen; waarschijnlijk is dit in de meening geweest, dat het amendement zoude verworpen worden, waarom de uitslag de leden van het ministerie eenigzins moet hebben getroffen, alhoewel aan die jaarlijks terugkomende poolsche zaak voor het overige niet veel gewigt te hechten is. Wat de zaak van Zwitserland aangaat, men schijnt aan den heer *Gasparin* den tijd te hebben willen geven om zich tusschen de zitting van gisteren en die van heden, met den heer *Montalivet* te verstaan omtrent de verklaringen aan de kamer te geven. De hoofdzaak die nog overblijft is de Spaansche kwestie, waaromtrent men thans den afloop der discussie met verlangen te gemoet ziet.

— De getuigen verhooren in het proces van den Staatsburger opstand, waren den 11den nog niet geëindigd, maar overigens niets opgeleverd dat nieuwsgierigheid in meer dan vervat. De lijst der getuigen liep evenwel, ten einde er den 12den verwachte men, de requisitie van het openbaar ministerie.

— Men verzekert dat er weder vier jonge lieden in hechtenis genomen zijn, die beschuldigd werden van tot den aanslag van *Meunier* in betrekking te staan.

— Het ontwerp van wet, waarbij 80 millioen franken voor de publieke werken worden beschikbaar gesteld, was naauwelijks aangenomen, of van alle kanten zijn er verzoeken daartoe betrekkelijk bij het ministerie ingekomen.

— Men verzekert dat er in den doorgang *du Grand Cerf*, alhier, door een commissaris van politie, verscheidene vuurwapenen met kruid en lood, gevonden zijn.

— Men begroot het aantal manschappen die naar Toulon zullen vertrekken, om deel uit te maken van de nieuwe onderneming tegen Constantine, op ruim 20,000. De *Moniteur* zou eerstdaags eene lijst openbaar maken van de bevorderingen die in de regimenten zullen plaats hebben, welke den eersten togt tegen deze sterke plaats hebben medegemaakt.

— Te Parijs is eene inschrijving geopend ten voordeele van de weduwen en weezen der gedurende het beleg van Bilbao gesneuvelden.

— Nadere berigten van de spaansche grenzen, dan die in de medegedeelde depecha van Bayonne van 9 dezer, zijn er niet.

Te Madrid, van waar de berigten tot den 6den gaan, beschouwde men de overwinning van den generaal *Espartero*, bij Bilbao behaald, als eene gelukkige uitkomst voor het bestaande ministerie, waardoor het zich althans nog eenige maanden meende te zullen kunnen staande houden. — De kolonel *Bazán*, chef van den staf van het leger van Valencia, was te Madrid aangekomen om bij het bestuur op de benoeming zijner troepen aan te dringen, die zeer misnoegd en zelfs oproerig werden, over het uitblijven hunner soldij. — In Neder-Arragon heeft de brigadier *Nogueras* zich van Beceite meester gemaakt. — Te Barcelona, verzekerde men, heerschte de volmaakte rust, en dit zou aan de vastheid en eensgezindheid der regering te danken zijn. De tegenwoordigheid aldaar van den kapitein-generaal don *Francisco Serrano*, had de vervolgingen der karlistische benden met kracht doen voortzetten, waardoor deze bijna geen wederstand meer konden bieden, en er groote moedeloosheid onder hen heerschte.

— Ten zeerste heeft de eenstemmige zitting der kamer van gisteren eenigen indruk gemaakt, doch de koers schijnbaar gehouden toen men hoorde, dat de ledigste leden omtrent de zaak van *Conseil* tot de orde van den dag was overgegaan. Men beschouwde overigens deze zaak als het tegenwoordig ministerie niet aan te gaan; alleen hield men de positie van den heer *Gasparin* voor moeijelijk en was er sprake van zijne demissie. Omtrent het punt der spaansche zaken was men vrij gerust. De fondsen van laatstgemeld landschebben hielden eenige verbetering ondergaan, hoofdzakelijk het gevolg van de lager blijvende koersen op de Londensche beurs. De notering was heden (*14 Januarij*) als volgt: 5 pCt. 109,65; 3 pCt. 79,80; Nap. renten 98,70; Spanje Andoin. 26⅝; Passive ⅞; Def. 12¼; id. oude 9½; Rem. 100⅝.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 12den Januarij.

Den 8sten dezer is te Bamberg, in den ouderdom van 64 jaren, overleden Z. K. H. de Hertog *Wilhelm* van Beijeren.

— Zes studenten, welke wegens deelneming aan het bekende oproer te Frankfurt, op den 3den April 1833, veroordeeld waren tot altijd durende tuchthuisstraf aldaar en te Frankfurt op de konstabelswacht gevangen zaten, zijn den 10den dezer, met behulp van eenen bediende der gevangenis, ontsnapt. Dien ten gevolge is er

in gemelde stad eene gestrenge huiszoeking gedaan, en zijn reeds verscheiden personen in hechtenis genomen, die men van verstandhouding met de ontvlugten verdacht houdt.

— Uit Napels wordt gemeld, dat men aldaar in lang geen jaar had beleefd dat zoo stormig was geweest als het afgeloopene. Vooral den 25 en 26sten December heeft daar en in de omstreken een orkaan gewoed, waarvan men zich geen tweede voorbeeld weet te herinneren.

— Te Weenen, waren den 5den Januarij genoteerd: 5 pCt. Metall. 105⅝; 4 pCt. fr. 99⅞; 3 pCt. 75⅞; Bank-actien 1393.

NEDERLANDEN

——————, den 16den Januarij.

Alhier zijn in het jaar 1836 geboren 456 kinderen, waaronder 8 tweelingen; hieronder zijn niet begrepen 22 doodgeborenen, getrouwd 114 paren, overleden 282.

Den 9. dezer is alhier overleden, *Johannes Hendriks*, in den ouderdom van ruim 107 jaren, geboren te Hoevelaken, in Gelderland. Tot het laatste zijns levens, is hij bij zijn volle verstand geweest, en had een uitermate sterk ligchaamsgestel, zag nog tamelijk wel en was nog zeer goed ter been. Hij kon zijn maaltijd tegen een jong en gezond mensch aannattigen en was volgens zijn zeggen nooit ziek geweest. Tot het uiterste was hij gezond van harte, doch, aan het schijnt uit gelegenheid. Sedert vele jaren was hij weduwenaar, heeft altijd zijn kost uit kramen gewonnen, en heeft alle zijne kinderen en kindskinderen overleefd.

— Uit Vierlingsbeek schrijft men ons van den 13den dezer:

« Gister avond, omstreeks elf ure, ontstond er in het gehucht Groeningen, tot deze gemeente behoorende, plotseling brand, in het huis bewoond door den Landman *Kessel*, waarvan eene der kamers tot wachthuis van de hier kantonnerende manschappen is afgestaan. — De brand verhief zich in weinige oogenblikken zoo zeer dat de ergste gevolgen voor het geheele gehucht te vreezen waren; dank zij echter der Voorzienigheid, dat de wind niet opzette en dat er sneeuw begon te vallen.

De plaatselijke autoriteit van Vierlingsbeek spoedde zich op het eerste gerucht naar de plaats van het ongeval, met de brandspuit der gemeente, en, geholpen door de bezetting, bestaande uit de 4de kompagnie van het flankeur-bataillon der 2de Afdeeling Infanterie, welke in een oogenblik was verzameld, gelukte het haar den brand te middernacht meester te worden.

De Pastoor, de Burgemeester, en deszelfs secretaris, alsmede de officieren der kompagnie, gingen door hun loffelijk voorbeeld, de ingezetenen en militairen voor om de belendende huizen, die met stroo gedekt waren voor de overal heenvliegende vonken, brandend hout en stroo, te beveiligen; in een oogenblik waren de daken der flankeurs beklommen, die het vuurvattend stroo uitdoofden. — Bijzonder hebben zich hierbij de flankeurs *Bekker* en *Westervoort* onderscheiden, door het redden der vrouw van *Kessel* en haren zuigeling die in eene wieg lag en gewis eene prooi der vlammen zou zijn geworden, zonder de uitgestrekte hulp dezer dapperen, die de vlammen door in de woning drongen, en wier gedrag dan ook door de ingezetenen dezer hoogelijk geroemd wordt. »

Het vee en het huisraad is voor het grootste gedeelte gered, zoo dat de schade voor den bewoner niet groot is, zijnde het gebouw voor brandschade gewaarborgd.

— Op den 8sten Januarij ll. is te Cleef, in den ouderdom van bijna 86 jaren, overleden de Hoog Welgeboren heer *Willem Zeldhdus baron van Borssele*, Heer van Borssele, lid der Ridderschap van Zeeland, enz.; een man, die tot een der aanzienlijkste Zeeuwsche geslachten behoorde, en die om zijne uitmuntende hoedanigheden hoog was geacht.

— Volgens berigten uit Stockholm van den 3den dezer, was de toestand van Z. M. den Koning van Zweden, zoo veel verbeterd, dat op deszelfs bevel geene verdere bulletins werden uitgegeven.

In de noordelijke gewesten van Noorwegen heerschte eene groote schaarschheid van levensmiddelen en vreesde men voor hongersnood, indien er niet spoedig van buiten 's lands graan wierd aangevoerd.

— Het bulletin, dat den 7den dezer wegens de ongesteldheid van Z. M. den Koning van Denemarken is uitgegeven, luidt aldus: » Z. M. heeft in den afgeloopen nacht 3½ uren geslapen, doch werd door de hoest nu en dan in zijne rust gestoord. Over den eetlust valt niet te klagen; de koorts is minder en Z. M. gevoelt niet meer zich zoo zwak als vroeger."

— Bijkans een berigt uit Brest van 20 December 1836, is in de nabijheid van die haven op de kust eene scheepsboot komen aanspoelen, welke den naam voert van *Entretien van Amsterdam*.

— In de haven van Marseille zijn gedurende het 2de halfjaar 1836, dertien Nederlandsche schepen aangekomen, waarvan een met planken enz. en de anderen met graan geladen; zijnde dezelven met onderscheidene koopgoederen weder vertrokken.

— Te Edinburg heeft dezer dagen een brand gewoed, zoo geweldig als men sedert het jaar 1824 niet had beleefd. Dezelve ontstond bij eenen kastenmaker en had, dewijl men het vuur tijdig ontdekte, niet weinig water kunnen geblusscht zijn, doch uit hoofde van gebrek aan water en het vriesend weder, was dit niet spoedig te vinden. Het gevolg hiervan was, dat de vlammen door sterken wind aangeblazen, na verloop van een uur, zoodanig de overhand hadden verkregen, dat in weinig tijds verscheiden huizen in de nabijheid lagen en vijftig huisgezinnen, te zamen van bijna 260 personen, van huisvesting en beziltingen beroofd waren. Gelukkiglijk bestaat 't niet van ruïnen weet, niemand hierbij het leven verloren. Van regeeringswege zoude eene algemeene collecte plaats hebben.

De terugroeping van den heer *van de Weyer* uit Lissabon, was van overlangen tijd verwacht; bij den treurigen afloop der Engelsche poging om het charter van dom *Pedro* te herstellen, meldde men reeds dat hij dadelijk naar Engeland gevlugt was. Maar wat meest verwondering baart is, dat die terugroeping door Vorst *Leopold* van Saxe-Coburg geschied, op de vordering van Engeland en Frankrijk. Indien het Belgische bewind verstandig hadde gehandeld, hadde het dien intrigant dadelijk moeten terugroepen en van zijn ambt ontzetten. Ongelukkigerwijze is de Belgische kroondrager te veel aan dien persoon verpligt, om hem te ontzetten uit zijne betrekkingen; en van den anderen kant heeft de vroeger schamele *van de Weyer* sedert 1830 zich zulk een goed fortuin weten te besorgen, dat hij evenmin om het nederleggen van zijn ambassadeurs-ambt geven zou, als de voormalige dagbladschrijver *Thiers*, zijn eerste minister-ambt van Frankrijk. Beiden hebben voor de toekomst gezorgd; en hebben verder gezien, dan den grooten hoop, die zich door hen liet leiden, zonder aanmerking op het motief der terugroeping, (omdat namelijk *van de Weyer* door zijne onvoorzigtige raadgevingen zich zoo gehaat gemaakt heeft in Portugal) toont dit voorval aan, tot welken vernederenden staat België sedert 1830 geraakt is; daar het ongelukkige land gebruikt wordt ten dekmantel en afwending van alle schade en verkeerdheden; en dat land zich verpligt vindt daaraan te onderschrijven, zal het deszelfs ongelukkig en éphemère bestaan niet dadelijk opgeloot zien. Nog valt het in het oog, dat zoowel Engeland als Frankrijk de terugroeping verderven van eenen agent, die volgens Engelsche en Belgische instructien gehandeld heeft; de diepzinnige staatkunde van Frankrijk in de Portugeesche zaken, laat wel die gevorderde terugroeping van hare zijde onderstellen; maar daar die Fransche belangen strijden tegen de Engelsche, laat zich het Engelsch gedrag niet verklaren, dan door het werpen der schuld op den ongelukkigen *van de Weyer* als *bouc émissaire*, om Engelands onbedachtzaam ministerie vrij te maken. Ware de heer *van de Weyer* liever advokaat gebleven, of bestuurde hij nog onde wijsgeeren: dit zou beter althans eervoller geweest zijn; dan de rol te vervullen, die hij nu zich opgedragen ziet. Maar waartoe brengt kwalijk geplaatste eerzucht en eigenliefde den mensch al niet!

De Belgische *Moniteur* van 14 dezer maakt verscheidene gouvernementsbesluiten openbaar, waaruit blijkt dat er een nieuw departement, voor de publieke werken is daargesteld, aan welks hoofd de heer *J. B. Nothomb*, lid van de kamer van vertegenwoordigers gesteld, en de heer *Masui*, gewoon ingenieur der eerste klasse, benoemd is *ad interim* tot secretaris-generaal van genoemd nieuw departement. De werkzaamheden aan hetzelve op te dragen zullen betreffen: de publieke werken, de mijnen, de zeemagt, de militie, de burgerwacht, de posterijen, het muntwezen, den waarborg van gouden en zilveren werken, en de maten en gewigten; van welker beheer de departementen van binnenlandsche en van buitenlandsche zaken, alsmede die van marine en financien worden ontheven.

Bij een besluit van denzelfden dag, worden de buitenlandsche aangelegenheden met de binnenlandsche onder een bestuur gesteld, hetwelk zal heeten: ministerie van binnenlandsche en buitenlandsche zaken.

Tot secretaris-generaal van de buitenlandsche zaken is benoemd de baron *T. Serclaes*, thans commissaris van het administratief arrondissement Brussel; terwijl tot gouverneur van West-Vlaanderen benoemd is de heer *Louis Schiervel*, lid van den senaat.

De koers der Spaansche fondsen was Vrijdag avond te Antwerpen tot op 27 geklommen, maar het lager afkomend fondsenmerk heeft dit papier Zaturdag ter Antwerpsche beurs tot op 26¼ doen dalen, om later weder tot 26⅜ na de sluiting der beurs te stijgen. De notering was als volgt: Belg. 100⅝; O. Metalk 105¾; Sp. Ardoins 26⅛, ¼, ⅜; Differed. 9¾; Napelsche renten 92½; B. Tav. 57; Sicil. 92½; Rom. 100⅝; Id. te Antw. 99; Braz. 84¾. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ½ pCt. verlies k. ₰.

De berigten uit Engeland tot den 12den dezer, over België ontvangen, behelzen niets meldenswaardigs. — Ter Londsche beurze van dien dag, hadden de binnenlandsche fondsen zich op een vrij hoogen koers staande gehouden; de geconsolideerden stonden op 90⅝; de Ardoins waren tot op 24¾, ⅝ gedaald; verder was de notering: Ned. werk schuld 2½ pCt. 53¾; Portugal 5 pCt. 47½; dito 3 pCt. 30; Spaansche diff. 11¼; Passive 7½; Braz. 86; Mex 26½.

Ten EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam van Zondag 15 Januarij zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet:

Werkel. Sch. 2½ pCt. 54⅛; Kanshill. *f* 23⅞; Handelm. 182; Ardoins 85 ₰ 26¼, ⅜; Columb. coup. *f* 4⅛, 4, ⅛.

BERIGT AAN HET PUBLIEK.

De ondergeteekende bevindt zich in de onaangename verpligting het publiek dezer stad te moeten verwittigen dat Mevrouw MARINONI door *onvoorzienе omstandigheden* verhinderd is geworden hem herwaarts te vergezellen, ten einde zich op de tegen heden aangekondigde *Soirée* musicale te doen hooren. Zich nu hier bevindende, zal de ondergeteekende alles aanwenden om zijne *Soirée* voor het kunstminnend publiek aangenaam te maken, en zal tot dat einde, behalve de op het programma reeds aangekondigde stukken voor de guitare, nog verscheidene andere composities uitvoeren.

Hij heeft tevens de gegronde hoop dat het geëerde publiek, in de gelegenheid zal worden gesteld om binnen kort over de muzikale begaafdheden van Mevrouw MARINONI te kunnen oordeelen.

Diegenen welke reeds entrée-billetten hebben genomen, en het daarvoor betaalde mogten terugverlangen, gelieven zich bij de Ondergeteekenden dezer te adresseren.

GANI DE FERRANTI.

BREDA, den 17. Januarij 1837.

Op Vrijdag den 20sten January 1837, 's morgens ten elf ure, zal door den Notaris VAN MEURS, voor een der Heeren Hooft-Officieren van de Kavallerie, thans buiten active Dienst, aan het Logement *de Gouden Zeeaart*, te *Tilburg*, op *den Heuvel*, in het openbaar, om kontant geld, worden verkocht:

Twee zeer goede, extra schoone en wel gedresseerde RIJPAARDEN, Kurassier-taille, donker bruin, waarvan het eene Ruin, oud 7, en het andere Merrie, oud 9 jaren. — Alsmede nog een zeer schoon VEULEN, oud 22 maanden, zijnde Merrie, hebbende, zonder eenig merkteeken, getrokken van den edelsten Hengst van *Borculo*.

NB. Gemelde PAARDEN zullen op den dag van den Verkoop van af 8 ure, aan gemeld Logement te zien zijn.

PATE PECTORALE

DE REGNAULD AINE.

Rue Caumartin, N°. 45, à Paris.

Autorisée et approuvée par brevet du Gouvernement et ordonnance du Roi.

La Gazette de Santé signale dans son N°. XXXVI, les propriétés remarquables de cette *Pâte* pour guérir les *rhumes, l'enrouement, la coqueluche, l'asthme*, les *catarrhes* et les *maladies de poitrine*.

La Supériorité de cette préparation sur tous les autres pectoraux connus vient d'être constatée par M. le Docteur PARISET, membre du conseil supérieur de santé et secrétaire perpétuel de l'académie royale de médecine. Voir le quatrième page de l'instruction qui accompagne chaque boîte. Dépôts chez: MM. *G. J. van Mens*, Pharmacien a Breda; *A. Kluytenaar*, Pharmacien-Chimiste, Kalverstraat 218, a Amsterdam; le Successeur de *Thomas Hoorion*, au Kante-Voorhout N°. 2026, a la Haye; *Ph. W. Sack*, Successeur, de *Happel & Co.*, Schoolstraat N°. 216, a la Haye; *J. van Goudoever de Jongh*, Banketbakker LD N°. 726, a Dordrecht; *Zuur*, Commissionair a Leyde; *Zoel Wortman*, Pharmacien, Weststeinwland a Rotterdam; *Jac. van Desschalk Antz.*, Pharmacien a Schiedam; *T. L. Welsch* Fils, Md. vis-a-vis le Lion d'or a Bois-le-Duc; *Theod. Obelt*, a Leuwarden; *J. A. Hardt*, Md. Bakkerstraat, 83, a Arnhem; *Joh. Sipkens*, Négotiant a Groningue; *M. H. E. Reuser*, Négociant, nieuwe gracht wijk E. N°. 144, a Utrecht; *Hondius*, Pharmacien a Amersfoort; *van Bellaagen*, en *D. J. J. Maaniussen*, tous deux Pharmaciens a Middelbourg; *Jos. van Gils*, Md. op 't hoek van de Bingerstraat, L. A. N°. 2, a Nimègue; *Lutteroy*, Commissionair a Alkmaar; *A. de Bruyn*, Commissionair a Berg-op-Zoom.

Aanleiding tot Godsdienstige Overdenkingen

OP IEDEREN DAG DES JAARS,

door T. VAN SPALL,

onder medewerking van eenige Godsdienstvrienden.

Derde Aflevering, voor January 1837, *afgedeeld* à *f* —.40

De prijs van den Jaargang, kompleet is *f* 4.20, wordt uitgegeven te *Gravenhage*, bij A. KLOOTS, en is alom verkrijgbaar, alsmede:

I. OEFENINGEN IN HET STELLEN VAN BRIEVEN, voor Leerlingen op de lagere Scholen. Door W. PLOKKER, Stads Burger-Schoolhouder te *Briella*. Prijs 30 Cts.

II. Beknopte Handleiding tot het SCHAAKSPEL, hoofdzakelijk gevolgd naar het werk van E. STEIN, getiteld: *Noüvel essai sur le jeu des echecs*. 60 Cents.

III. Beknopt Overzigt van het PIKETSPEL, gevolgd door eenige lessen in het WHISTSPEL, à 25 Cents.

De Boekhandelaars, I. H. LAARMAN en H. ERLIJLICK hebben op 7 January aan de respective Inteekenaren verzonden de *eerste Aflevering* van

DE AARDBOL,
MAGAZIJN
VAN
HEDENDAAGSCHE
Land- en Volkenkunde,

verrijkt met Platen en Kaarten, door Nederlandsche Kunstenaars.

Door de aanmerkelijk reeds *boven verwachting ruime* deelneming daartoe in staat gesteld, zien dit werk, te beginnen met dit jaar 1837, in wekelijksche Afleveringen, het licht. De eerste Aflevering is versierd met 2 fraaije in koper gegraveerde ligneuren en een zeer net bewerkte kaart van *Zwitserland*, door de Kaartgraveurs VAN BRAAM en TUYN.

Elke Aflevering zal 8 bladzijden of 16 kolommen kleine letter groot zijn, en met 2 à 4 platen, benevens de noodige kaarten, verrijkt worden. De prijs van eenen Jaargang is voor *Amsterdam f* 3,—; en voor Inteekenaren, buiten de hoofdstad woonachtig, *franco per post f* 6,20. Een uitvoerige Prospectus, met 4 platen, is alom *gratis* te bekomen.

Men teekent in, naar verkiezing, aan *het Bureau der Liefhebbers van* DE AARDBOL, Singel bij de Gasthuismolensteeg te *Amsterdam*, of bij zijnen gewonen Boekverkooper.

De Inteekening is mede geopend bij BROESE & COMP., te *Breda*.

WERKEN,
BETREFFENDE DE
Oost-Indische Taal- en Volkenkunde,

ZAMENGESTELD DOOR

P. P. ROORDA VAN EYSINGA,

Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Phil. Theor. Magister Lit. Hum. Doctor, Lid van het Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, Corresponderend Lid van het Koninklijk Aziatisch Genootschap van Groot-Britannije en Ierland, Lid van het Batavinasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, Hoogleeraar in de Maleische Taalkunde en in de Land- en Volkenkunde der Oost-Indische Bezittingen, aan de Koninklijke Militaire Akademie.

1°. NEDERDUITSCH-JAVAANSCH WOORDENBOEK, in de *Kromo, Ngoko, Modjo en Kawi-Taal*, dat is: de Hooge-, Lage, Middelbare en Heilige-taal, woordenlijk zulks door *Kapitale letters* aangewezen, voorzien van eene uitvoerige Autographische Tafel om het staande en loopend Javaansch schrift te leeren. Groot Octavo, 268 Bladzijden.

2°. JAVAANSCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK, in de opgenoemde Talen, verrijkt door uittreksels uit Javaansche Brieven en Geschriften. Groot Octavo, 664 Bladzijden.

3°. JAVAANSCHE SPRAAKKUNST, of de wijze om op eene gemakkelijke manier de Javaansche taal te leeren schrijven, lezen en spreken, toegelicht door Autographische Tafelen; met voorbeelden uit schrijvers gestaafd, met vele Zamenspraken over allerlei onderwerpen, in de hooge en lage taal verrijkt, en door vele lijnen, van den Keizer af, tot den geringen Javaan toe, opgehelderd en bevattelijk gemaakt, ook voor diegenen, welke, zonder het Javaansch karakter, die Javaansche taal wenschen te leeren. Groot Kwarto, 104 Bladzijden.

Deze drie Werken, op fraai papier, worden, ingebonden bij elkander verkocht à *f* 20,—.

4°. DE KROON ALLER KONINGEN VAN BOCHARIE VAN DJOHOR, naar een oud Maleisch handschrift vertaald, waarop verschillende Indische versies en grooten hebben ingeteekend. Dit in 24 Hoofdstukken afgedeelde werk bevat verhevene Bespiegelingen en lessen in den Oosterschen stijl over Zedekunde, Godsdienst, Staat-, Gelaat- en Gebaarkunde. De Maleische tekst is tegen over den Nederduitschen gedrukt. In Kwarto, 496 Bladzijden *f* 6,—.

5°. GIDS TER BEOEFENING VAN HET MALEISCH, VOOR ALLE STANDEN. Heden voor de Pers gekomen. Bevattende den omvang dier taal in 63 Hoofdstukken; waarbij de woorden tot hunne soorten zijn teruggebragt; met een Aardrijkskundig Woordenboek, van de voornaamste Indische landen en plaatsen, vooraf gegaan door eene verklaring dier taal, naar aanleiding van meer dan honderd Indische Schrijvers, met aanwijzing van de twaalf talen, waarmede zij vermengd is, vergezeld met eene Autographische Tafel. Groot Octavo, 208 Bladzijden *f* 3,—.

6°. NEDERLANDS ROEM IN OOST-INDIE, *in acht Zangen*. Bevattende de eerste vaart op Indië, vestiging der Oost-Indische compagnie, de grootheid, roem en heldendaden van Nederlands Land- en Zeemagt in het Oosten, de uitbreiding van het Christendom, de overwinning op Jahatra, Makasser, etc., den Gouverneur-Generaal Baron *van der Capellen*. In Octavo, 240 Blads. op schoon papier *f* 2,50.

7°. NOODZAKELIJK HANDBOEK DER LAAG MALEISCHE TAAL, voor Nederlanders, die naar O. Indie wenschen te gaan, bevattende de regels van een volledig Woordenboek over, benevens de noodige zamenspraken in die taal, *derde druk*, *f* 1,20.

Verkrijgbaar gesteld bij BROESE & COMP., te Breda.

Door dezelven is op den 3. January 1837 aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner woonplaats ter verkrijging in het Nederduitsch vertoond:

GRUNDZÜGE DER TAKTIK DER DREI WAFFEN, Infanterie, Kavallerie und Artillerie. Bearbeitet von HEINRICH VON BRANDT, *Königl. Preuss. Major*. Berlin 1833.